The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען 6830 6831 טריניטי

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7277 | Friday, April 4th, 1930 | 12 PAGES | יום ו', ו' ניסן פרשה ויקרא, תר"צ. | טאראנטא, פרייטאג, דער 4-טער אפריל, 1930. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 8 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library 476 Fifth Ave. NEW YORK N Y

ענגלאנד וועט עטאבלירען א נאציאנאלע אידישע היים אין פאלעסטינע, זאגט ראמזי מעקדאנאלד; באלדווין און לאיד דזשארדזש שטימען צו

פרעמיער מאכט קלאהר אין פארלאמענט די שטעלונג פון דער רעגירונג צו די אידען אין פאלעסטינע, באשטעטיגט נאך אמאל די באלפור דעקלאראציע. — גאנצער פארלאמענט הילכט מיט הורא געשרייען ווען פרעמיער מאכט זיין סטייטמענט. — אלע פארטייען שטימען איין מיט איהם.

מעקדאנאלד קאנפערירט מיט אידען און אראבער פאר א פארשטענדיגונג

לאנדאן, אפריל 3, (איטא).

פרעמיער ראמזי מעקדאנאלד האט היינט גערעדט קלאהרע ווערטער אין ענג-

פרעמיער מעקדאנאלד

-לישען פארלאמענט וועגען דער באציהונג פון דער רעגירונג צו פאלעסטינע.

אויף אן אנפראגע פון דעם געוועזענעם פרעמיער סטענלי באלדווין, אויב פרעמיער מעקדאנאלד איז גרייט צו מאכען א סטייטמענט וועגען דער פאליסי אין פאלעסטינע, האט פרעמיער מעקדאנאלד געענטפערט:

„זיין מאיעסטעט'ס רעגירונג וועט פארזעצען צו פארוואלטען פאלעסטינע אין איינקלאנג מיט די באדינגונגען פון מאנדאט, באשטעטיגט פון נאציאנען ליגע ראט.

„דאס איז אן אינטערנאציאנאלע אבליגאציע, פון וועלכער עס קען קיין פראגע ניט זיין וועגען צוריקציהען זיך.

„אונטער די באדינגונגען פון מאנדאט איז זיין מאיעסטעט'ס רעגירונג פאראנטווארטליך פאר דער עטאבלירונג אין פאלעסטינע א נאציאנאלע היים פאר דעם אידישען פאלק, און עס ווערט קלאהר פארשטאנען, אז קיין זאך זאל געטאן ווערען וועלכעס זאל פארלעצען די ציווילע רעכט פון די עקזיסטירענדע ניט-אידישע געמיינדעס אין פאלעסטינע, און די רעכטע און פאליטישען סטאטוס וואס אידען געניסען אין אנדערע לענדער.

„א טאפעלע אבליגאציע איז אין דעם פון איין זייט צום אידישען פאלק, און פון דער צווייטער זייט צו דער ניט-אידישער באפעלקערונג אין פאלעסטינע, און עס איז דער פעסטער באשלוס פון זיין מאיעסטעט'ס רעגירונג דורכצופיהרען אין גלייכער מאס צו ביידע צדדים אין דער דעקלאראציע, און זיך באציהען מיט פולער גערעכטיגקייט צו אלע טיילען פון דער פאלעסטינער באפעלקערונג.

„דאס איז א פליכט פון וועלכער זיין מאיעסטעט'ס רעגירונג וועט זיך ניט צוריקציהען, און פאר דער דורכפיהרונג פון דעם וועלען אנגעווענדט ווערען אלע קרעפטען וועלכע שטעהען דער רעגירונג צו דיענסט.

„דער באריכט פון דער שאו קאמיסיע וועלכער געפינט זיך אין די הענט פון אלע פארלאמענט מיטגלידער, האט געדעקט א גאנץ ברייטען פעלד, די קאמיסיע איז באשטימט געווארען צו באטראכטען די גאר לעצטע אורזאכען וועלכע האבען געפיהרט צו די שאנדהאפטע אויסברוכען לעצטען אויגוסט און מאכען רעקאמענדאציעס ווי אזעלכע צו פארמיידען אין דער צוקונפט.

„וועלענדיג אויף א געוויסענהאפטע אופן דורכפיהרען די באדינגונגען פון דער אויפגאבע וועלכע איז איהר געגעבען געווארען, האט די קאמיסיע ווארשיינליך זיך אנגעשטויסען און אויסגעפונען, אז פאר איהר איז שווער צו פעסטשטעלען א קלאהרע ליניע.

„די רעגירונג שטודירט יעצט די פארשיידענע רעקאמענדאציעס פון דער קאמיסיע מיט'ן צוועק צו באהאנדלען די אורזאכען פון די לעצטע אויסברוכען אום צו פארמיידען ענליכעס זאל ווידערהאלט ווערען, און פארהאנדלט צו פאראינטערעסירען די באטרעפענדע.

„איך וויל אז עס זאל קלאהר פארשטאנען ווערען, אז דער דאזיגער סטייטמענט נעהמט אויך אריין באלדיגע פראוויזעס פאר פאליציי אפטיילונגען וועלכע זענען נויטיג צו פארזיכערען פרידען אין פאלעסטינע אונטער די עקזיסטירענדע אומשטענדען". (גרויסער אפלאוז פון אלע פארלאמענט מיטגלידער).

באלדווין באשטעטיגט אויך און איז איינשטימיג

„איך דענק, האט עקס פרעמיער באלדווין געזאגט, אזוי שנעל ווי מעקדאנאלד האט געענדיגט, אז דער סטייטמענט וועלכען דער פרעמיער האט געמאכט, איז אזוי ווייט ווי מיר קענען געהן אין דעם יעצטיגען מאמענט, און איך דענק, אז דער סטייטמענט וועט מיט צופרידענהייט אויפגענומען ווערען פון דעם גאנצען פארלאמענט. (אפלאדיסמענטען).

„איך נעהם אויך אן פון דעם, אז אין קורצען ווען די רעגירונג וועט האבען א געלעגענהייט פאר ווייטערע באטראכטונג, וועט א געלעגענהייט געגעבען ווערען דעם פארלאמענט צו דיסקוטירען די פראגע".

פארהאנדעלט מיט פאראינטערעסירטע צדדים

אויף באלדווין'ס באמערקונג האט פרעמיער מעקדאנאלד געענטפערט:

„עס איז א פאקט, אז מיר זענען אין

(פארזעצונג אויף פייזש 2)

רעדט מארגען בייטאג אין מיקאל שול

הרב יעקב גארדאן, טאראנטא'ס באליבטער רב און גוט באוואוסטער מטיף, וועט ריידען מארגען, שבת פ' ויקרא, האלב נאך פיער נאכמיטאג, אין דער מיקאל סטריט שול.

א דרשה פון הרב גארדאן איז אלע מאל ווערט צו הערען, בפרט אין דער איצטיגער צייט.

תל אביבער איד ווערט א צווייטע מאהל פארמשפט צום טויט פאר דערמארדען אראבער

ירושלים, אפריל 3, (איטא).

די אראבער עקזעקוטיווע האט זיך היינט געווענדט צו דער רעגירונג מיט א פארלאנג אז דער אפצאהל אויף אימפארטירטער מעהל זאל פארגרעסערט ווערען פאר דער פראטעקציע פון מעהל פראדוצירט אין לאנד.

דער וועכטער פון העברעאישען אוניווערזיטעט, ראזענבלום, איז געשטעלט געווארען אונטער א קלאגע פאר באנוצען זיך מיט וואפען צו אפשרעקען מענשען.

ראזענבלום איז פריהער געשטאנען אונטער א קלאגע פון טויט-שלאג, אבער די קלאגע איז רעדוצירט געווארען. די העכסטע שטראף לויט דער קלאגע איז 6 חדשים געפענגעניש.

איד געפונען שולדיג אין מארד

יפו, אפריל 3, (איטא).

יוסף מזרחי אורפאלי, דער ערשטער איד וועלכער איז פאר'משפט געווארען צום טויט אין פאלעסטינע נאך די לעצטע אונרוהען, און וועלכען א העכערער גע-ריכט האט באפרייט נאך אן אפעלאציע, איז היינט ווידער פאר'משפט געווארען צום טויט אויף א נייער מארד קלאגע. דער פראצעס האט מעהר ניט געדויערט ווי איין טאג.

אורפאלי איז פראצעסירט געווארען אויף א קלאגע אין פארבינדונג מיט'ן טויט פון צוויי אראבער וועלכע זענען געפאלען טויט דעם 25-טען אויגוסט, ווען א מחנה אראבער האבען זיך פרובירט אריינרייסען אין תל-אביב, און די צוויי אראבער זענען געפאלען טויט ניט ווייט פון אורפאלי'ס הויז.

קירכע טרויערט אויפ'ן טויט פון רב

בודאפעסט, אפריל 3, (איטא).

די קריסטליכע קירכע אין סעגלעדאר טרויערט יעצט אויפ'ן פלוצלינגען טויט פון דעם לאקאלען רב, רבי דאקטאר פעלדמאן. בישאפ טארטעלי האט באפוילען צו איינהילען די פאהן פון דער קירכע אין שווארצען.

פרישער טראנספארט ארץ ישראל מצה אנגעקומען

(ספעציעל צום „אידישען זשורנאל")

חיפה, אפריל 3.

מיר לאזען וויסען טאראנטאר אידען, אז אלע ארץ ישראל מצות וועלכע געפינען זיך ביי איך אין שטאדט, פארקויפט דורך מר. לאסטער, זענען געבאקען געווארען היינטיגעס יאר, און זענען פריש און כשר למהדרין מן המהדרין.

גרענד מולינס פאלעסטיין.

די טעלעגראמע איז נעכטען דערהאלטען געווארען אין אפיס פון דער „זשורנאל" רעדאקציע, אום צו פארמיידען די קלאנגען, אז די ארץ ישראל מצות זענען ניט פריש.

ווי די קאמיטע לאזט אונז וויסען, געפינען זיך די ארץ ישראל מצה אין יעדען אידישען גראסערי סטאר, און זיי ערווארטען אז אין יעדען אידישען הויז זאל צוזאמען מיט אנדערע מצות אויך זיין ארץ ישראל מצה ביים פסח טיש.

סעם גאלדבערג אינקוועסט קומענדען דינסטאג

דער אינקוועסט אין דעם טויט פון סעם גאלדבערג, וועלכער איז געפונען געווארען א דערמארדעטער און האלב צוברענטער אין זיין געשעפט פלאץ אויפ'ן קארנער דאנדעס און סט. פעטריק סט., מיט א חודש צוריק, וועט פארקומען קומענדען דינסטאג נאכמיטאג אין מארג, אזוי האט נעכטען אנאנסירט קאראנער מ. מ. קראפארד.

דער אינקוועסט איז אפגעלייגט געווארען פון צייט צו צייט אום צו געבען דער פאליציי א געלעגענהייט צו זאמלען נאך באווייזע.

אברהם שטיינבערג זיצט דערווייל אין געפענגניש אויף א קלאגע פון מארד. עס איז צווייפעלהאפט אויב ער וועט גערופען ווערען אלס עדות.

דעקלאסירטע אידען אין מינסק און אומגעגנד באקומען צוריק זייער שטים רעכט

מאסקווע, אפריל 3.

פיעלע אידען וועלכע זענען געווען דעקלאסירטע האבען צוריק באקומען זייער שטים רעכט, א גרויסע צאהל אידען אין ווייס-רוסלאנד האבען די שטים-רעכט באקומען א דאנק דעם לעצטען באפעהל פון דער רעגירונג.

אין מינסק האבען 746 לישניצעס אנגעגעבען אפליקאציעס צוריקצובאקומען זייער רעכט, און 40 פראצענט פון די אפליקאנטען האבען עס באקומען.

אין וויטעבסקער ראיאן איז דער סאוועטען וואהל-קאמיטעט אויפגעלייזט געווארען ווייל עס איז פעסטגעשטעלט געווארען אז דער קאמיטעט האט אויף אן אונגעזעצליכען אופן צוגענומען פון אידען זייער שטים-רעכט.

אין הארדאק, מינסקער געגענד, האט מען ביי 25 פראצענט פון דער באפעלקערונג, מעהרסטענס אידען, צוגענומען די שטים-רעכטאויף אן אונגעזעצליכען אופן. זיי וועלען זייער שטים-רעכט צוריק באקומען.

1,200 יונגעלייט פון ווייס-רוסלאנד וועלען געשיקט ווערען אויף ארבייט אין דער סטאלינגראד טראקטאר פאבריק, א העלפט פון זיי מוזען זיין אידען, איז דער באפעהל פון ארבייטס קאמיסאריאט.

דער ארבייטס קאמיסאריאט האט היינט דערקלעהרט, אז 750 טויזענט נייע ארבייטער וועלען אנגעשטעלט ווערען אין דער אינדוסטריע פון לאנד, און אין דער צאהל וועט אריין א באדייטענדער פראצענט פון דער אידישער יוגענט אין די קליינע שטעטלאך.

דזשאזעף סטאלען האט היינט ארויסגעגעבען א באפעהל זיך ניט צו באנוצען מיט קיין מאכט אין דעם אנטי-פסח קאמפיין, ניט געגען אידען און ניט געגען פויערים. אין דעם באפעהל ווערט געזאגט, מען זאל ניט געהן איבער די הייזער צו זאמלען לייכטער און טליתים, נאר אלעס דארף געטאן ווערען אויף א פרייוויליגען שטייגער

באריהמטע זינגערין געשטארבען אין לאנדאן

לאנדאן, אפריל 3.

מאדאם אלבאני, די באריהמטע סאפראנא זינגערין, איז היינט געשטארבען אין לאנדאן.

דער פארשטארבענער'ס אמת'ער נאמען איז געווען עמא לאיאנס. זי איז געבוירען געווארען אין שעמבלי, קוויבעק, קענעדע, אין 1852, און איז דערצויגען געווארען אין א מיינאסטיר אין אלבאני, פון וואנען זי האט גענומען איהר סטיידזש נאמען.

מאדאם אלבאני איז געווען קעניגין וויקטאריא'ס באליבטסטע זינגערין.

גייסט פון אידישער ביבעל פאסט ניט פאר קריסטען

בערלין, אפריל 3, (איטא).

דער בילדונגס מיניסטער פון טורינגען, מ. פריק, פארהאנדעלט מיט די לעהרער און די גייסטליכע וועגען דעם פארגעשלאגענעם געזעץ אין לאנדטאג וועגען אויסשליסען דעם אלטען טעסטאמענט פון רעליגיעזע אינסטרוקציעס, ווייל דער אידישער גייסט אין דער ביבעל איז ניט פאסיג פאר'ן קריסטליכען גייסט.

קוזיסטען אטאקירען ווידער אידישע סטודענטען, אויטאריטעטען באפעהלן צו מאכען אונטערזוכונג

בוקארעסט, אפריל 3, (איטא).

די סיגוראנצא (די רומענישע געהיים פאליציי) האט היינט געמאכט אן איבערפאל אויף דער אידישער סטודענטען היים, און האט ארעסטירט 8 סטודענטען אונטער'ן פארדאכט אז זיי זענען קאמוניסטען, שפעטער אבער זענען זיי באפרייט געווארען.

דער מעדיצינישער סטודענט לופ אלעקסאנדרו איז שטארק צושלאגען געווארען פון זעקס קוזיסטישע סטודענטען. די רומענישע אויטאריטעטען האבען באפוילען צו מאכען אן אונטערזוכונג אין באצוג צו די אידישע סטודענטען יאנקו סאלאמאן, דוד סעגאל און ע. גרינשפאן פון יאסי, וועלכע קוזיסטען האבען צושלאגען אונטער'ן אויסרייד אז א אידישער סטודענט האט פארנומען א פלאץ פון א קוזיסטישען סטודענט.

פאר הער וועלבער אורזאכע האבען קוזיסטען צושלאגען נאך עטליכע אידישע סטודענטען.

דער געוועזענער גריכישער קעניג געארג, באגלייט פון א צאהל פארטרעטער פון דער העכסטער רומענישער אריסטאקראטיע אין בוקארעסט, האט היינט באזוכט דעם אידישען טעאטער און האט ווארים אפלאדירט די אקטיארען.

12 מענשען טויט 80 פארוואונדעט אין פייערווערק פאבריקען וועלכע זענען צוריסען געווארען פון עקספלוזיאנען

גאנצער געגענד פינף מייל ארום די פאבריקען אויפגעטרייסעלט פון עקספלוזיאנען. — פאסאזשירען אויף פארבייגעהענדע צוגען זענען פארוואונדעט געווארען.

פילאדעלפיא, אפריל 3.

צוועלף מענשען זענען אומגעקומען און איבער 80 זענען פארוואונדעט געווארען אין א רייהע עקספלוזיאנען וועלכע זענען היינט פארגעקומען אין די פאבריקען פון דער פענסילוויינע פייערווארקס קאמפאניע, אין דעווא, 15 מייל פון דאנען.

ביז יעצט, ניט אכטענדיג אויף אלע אנשטרייגונגען פון די פייערלייט ארויסצונעהמען אלע טויטע קערפערס פון די ברענענדע געביידעס, איז נאך ניט געלונגען.

די ערשטע עקספלוזיאן אין איינער פון די פאבריקען איז פארגעקומען פונקט 9.53 היינט אין דער פריה, דאס ווייסט מען פון דעם וואס אלע זייגערס אין דעם גאנצען געגענד פינף מייל ארום האבען זיך אפגעשטעלט אין דער צייט פון דער גרויסער אויפטרייסלונג.

די עקספלוזיאנען זענען געווען אזעלכע שטארקע, אז די פענצטער פון א פארבייגעהענדען צוג זענען צושמעטערט גע-

(פארזעצונג אויף פייזש 2)

„איטא" שאפט א רעקארד קייבלענדיג באריכט פון אונטערזוכונג קאמיסיע

ניו יארק, אפריל 3.

די „אידישע טעלעגראפען אגענטור" (איטא), האט געשאפען א רעקארד אויפ'ן געביט פון קייבלען אידישע נייעס. דער קייבעל-באריכט וועגען דעם רעפארט פון דער אונטערזוכונגס קאמיסיע, וואס איז פארעפענטליכט געווארען אין לאנדאן, האט ארומגענומען 11,500 ווערטער, וואס דער לאנדאנער אפיס פון דער „איטא" האט געשיקט קיין ניו יארק. ביז איצט איז נאך אין ערגעץ ניט איבערגעגעבען געווארען דורך קייבעל אזא גרויסע ידיעה וועגען א אידישען ענין.

אלטע אידען פון לענינגראדער מושב זקנים אריבערגעפיהרט אין אלטען מאנאסטיר ארום לענינגראד

מאסקווע, אפריל 3, (איטא).

צוליעב דעם וואס די רבנים אין לענינגראד און די קהלה טוער זענען פאר'משפט געווארען צו פארשיידענע טערמינען געפענגעניש, איז דער היגער מושב זקנים געצוואונגען געווען זיך צו שליסען. א סך זקנים זענען איינפאך געבליבען אין גאס, אנדערע ווידער זענען אריבערגעפיהרט געווארען אין קריסטליכע אנשטאלטען.

דער רב הכולל פון לענינגראד, הרב לאזערעוו, איז פאר'משפט געווארען ארויסגעשיקט צו ווערען אויף צעהן יאר דערפאר וואס ער איז געשטאנען אין פארבינדונג מיט'ן ליבאוויטשער רבין. ער ווערט פארשיקט אין א קאנצענטראציאנס לאגער. דעם רב'ס זוהן איז פארשיקט געווארען אויף דריי יאר.

דער גבאי פון צמח צדק שול איז פארשיקט געווארען אויף צוויי יאר.

די פערצעהן מיטגלידער פון דער לענינגראדער אידישער קהלה וועלכע זענען ארעסטירט געווארען פאר איבערטרעטען די רעגולאציעס וועלכע זענען ארויסגעגעבען געווארען פאר קהלות, זענען פאר'משפט געווארען פארשיקט צו ווערען אין קאנצענטראציאנס לאגערן אויף פארשיידענע טערמינען.

צוליעב דעם איז דער מושב זקנים וועלכער איז אויפגעהאלטען געווארען פון דער ליקווידירטער קהלה צוגעמאכט געווארען, און ווי געזאגט, זענען א צאהל זקנים אריבערגעשיקט געווארען אין קריסטליכע אנשטאלטען. אזוי זענען עטליכע זקנים אריבערגעפיהרט געווארען אין דעם אלטען מאנאסטיר צעהן מייל פון לעניגראד.

סעמועל גאלדענבורג טרעט היינט אויף אין סטענדערד טעאטער

סעמועל גאלדענבורג, דער גוט באקאנטער שוישפילער, טרעט אויף אין סטענדערד טעאטער פאר בלויז דריי פארשטעלונגען, היינט אווענט, מארגען ביי טאג און אווענט, אין דער פיעסע „גע-גנב'עטע ליעבע".

צוזאמען מיט דעם גאסט טרעטען אויך אויף פלארענס ווייס און מארים אוישער.

די דריי געסט פארזיכערען א יום-טוב'דיגע פארשטעלונג, ניט אכטענדיג וואס עס איז ערב יום טוב.

אונזער טרייסט

די רעדאקציע פון "זשורנאל" דריקט אוים דעם מיטגעפיל, און שיקט א טרייסט צו

סעם קראניק

ווי אויך צו דער גאנצער

קראניק פאמיליע

צום פארלוסט פון זייער ליבען פאטער

ברוך דוד ע"ה

געפינט אייער טרייסט אין דער געזעלשאפטליכער און אידישער ארבייט, וועלכע איהר פיהרט אן אין שטאדט לטובת הכלל, ולטובת בנין הארץ.

רעדאקציע „אידישער זשורנאל".